

СТАНОВИЩЕ

Относно: конкурс за „доцент“ в професионално направление 4.3. „Биологични науки“, научна специалност „Ембриология (01.06.05)“, обявен в Държавен вестник бр. 89/17.11.2015г.

От: проф. дбн Димитър Асенов Иванов, Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания, БАН, определен съгласно Заповед № 11/26.01.2016 год. на Директора на Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания – БАН за член на научното жури.

За участие в обявения конкурс по посочената по-горе специалност (за нуждите на секция „Флора и растителност“ на Отдел Растително и гъбно разнообразие и ресурси“ в Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания – БАН) е подал документи един кандидат – гл.ас. д-р ЕЛИНА ПЕТРОВА ЯНКОВА-ЦВЕТКОВА.

1. Кратко представяне на кандидата.

Гл. ас. д-р Елина Петрова Янкова-Цветкова завършва висше образование като магистър във Висш Химико-Технологичен Институт, София, специалност биотехнология, защитена дипломна работа: „Индуциран калусогенезис и органогенезис в тъканни култури от домати (*Lycopersicon esculentum* Mill.) към катедра „Биотехнология“ на Висшия Химико-Технологичен Институт, София, с научен ръководител проф. Недялка Загорска /Институт по генетика, БАН/. През 2005 г. получава образователна и научна степен „доктор“ след защитена дисертация „Сравнително ембриологично проучване на български представители от род *Angelica* L. (*Apiales*) и разкриване на възможности за отглеждане *in vitro*“ в Лаборатория по анатомия и ембриология на растенията на Институт по ботаника, БАН, с ръководител ст.н.с. II ст. д-р Пенка Робева.

Професионалната кариера на д-р Янкова преминава изцяло в Института по ботаника при БАН (сега Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания), първоначално като техник в секция „Анатомия и ембриология на растенията, впоследствие специалист-биолог, научен сътрудник и главен асистент. Основни направления в научно-изследователската й работа са: сравнителна, еволюционна, екологична и експериментална ембриология на растенията; растителна биотехнология: соматична ембриогенеза, ембриокултури. Преминала е специализация във един от водещите европейски центрове по ембриология в Института за естествени ресурси и агробиология към Испanskата академия на науките, Севиля, Испания (октомври 1997 – юни 1998).

2. Общо описание на научната продукция.

В конкурса за „доцент“ гл.ас. д-р ЕЛИНА ПЕТРОВА ЯНКОВА-ЦВЕТКОВА участва с обща продукция от 25 научни статии, от тях в списания с импакт фактор са посочени 10 бр., в реферирани – 14 бр. и в нереферирани – 1 бр. Една от публикациите (статия II.1.1. Yankova et

al. 2010.) отнесена в списъка като статия с импакт фактор е публикувана в Special Edition на списанието Biotechnology and biotechnological equipment (2010 г.). Доколкото ми е известно, това специално издание няма импакт фактор, но тъй като самото списание има импакт фактор, ще приема тази статия като приравнена на статия с импакт фактор, още повече, че общия брой представени статии превишава изискуемия минимум на ИБЕИ за тази академична длъжност. С изключение на една статия публикувана на български език, всички останали са на английски език, а в 11 от тях Янкова е първи автор.

3. Научноизследователска дейност.

Научните трудове, представени от кандидатката за участие в настоящия конкурс, са изцяло в съответствие с тематиката на конкурса – професионално направление 4.3. „Биологични науки”, научна специалност “Ембриология (01.06.05)”. Основните научни приноси на д-р Янкова в преобладаващата част от нейните трудовете са свързани с получаването на нови данни и потвърждаване на известни вече хипотези в областта на сравнителна, еволюционна, екологична и експериментална ембриология на висшите растения в българската флора; на растителните биотехнология и соматичната ембриогенеза. Областите на публикуване на научните резултати са основно в горе изброените научни области.

Научните приноси на Янкова са свързани с изследвания върху биологията на размножаване и репродуктивните механизми на различни родове и видове висши растения от българската флора, и по-конкретно тези проучвания са в областта на анатомията, екологичната и експерименталната растителна ембриология. Тези приноси са в пряка връзка с изучаването на биологичното разнообразие и природните ресурси. Направени са важни заключения и изводи относно особеностите на репродуктивната биология, степента на реализация на репродуктивния потенциал, характера и размера на популациите на редки, защитени, ендемични, инвазивни чужди и лечебни видове, глациални реликти и видове с висока консервационна значимост от българската флора.

На по преден план могат да се изведат някои постижения, които дават ценна информация относно причините ограничаващи потенциалните възможности на растенията да реализират своя репродуктивен потенциал, като напр. разкриване на процесите на развитие на мъжкия и женския гаметофит, опрашването и оплождането, развитието на зародиша и ендосперма и други репродуктивни особености.

Изследванията върху размножаването и особеностите на репродуктивните системи на инвазивни чужди видове дава възможност за правилна преценка на техния размножителен и репродуктивен потенциал и за предприемане на мерки за ограничаване на инвазията им в локалните флори. От друга страна, изследването на репродуктивните механизми при някои глациални реликти спомага за опазване на популациите им в екстремните условия, при които мъжките и женски репродуктивни структури са изложени на интензивен селективен натиск на средата.

Тук разбира се биха могли да се добавят и други приноси, които несъмнено ще охарактеризират по-пълно научноизследователската активност на Янкова, но ограничения обем на становището не позволява по-детайлен преглед.

Общият брой на забелязаните цитати на д-р Янкова е 38, в списания с IF – 13 и в списания без IF – 25.

Гл. ас. Янкова е участник в 6 проекта с Фонд научни изследвания, 3 по ЕБР, 3 по бюджетна субсидия, 1 субсидиран от европейски фондове и ръководител на 1 проект по бюджетна субсидия. Тематиката на проектите, в които участва, е в съответствие с тематиката на настоящия конкурс.

4. Забележки и препоръки.

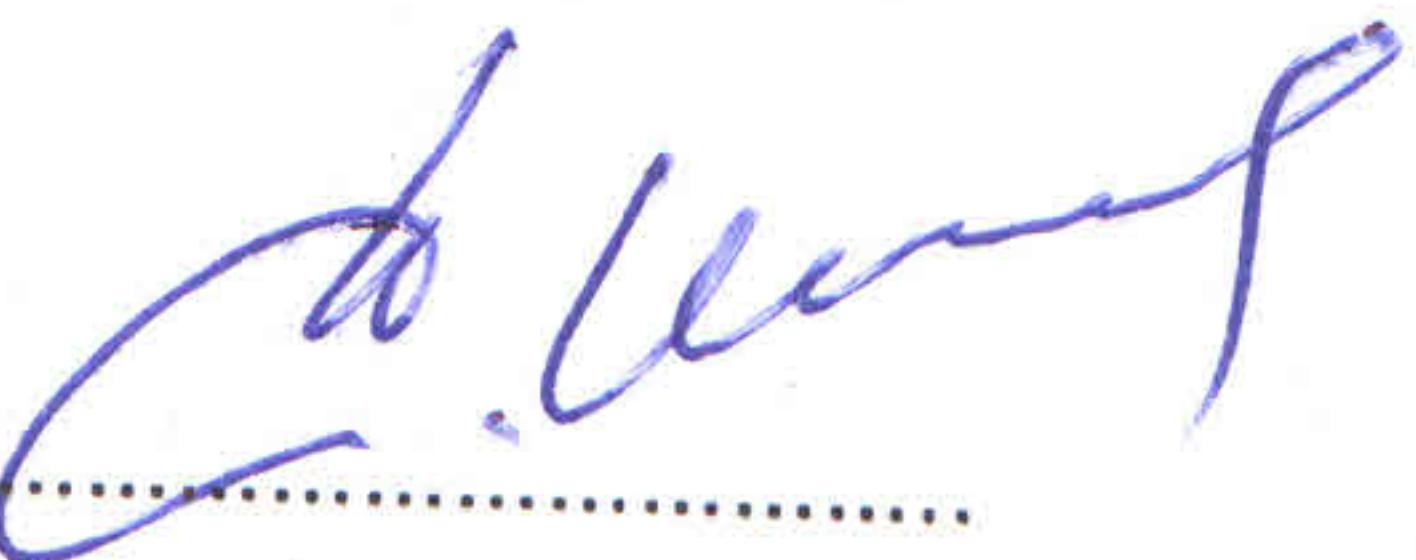
Трудовете на д-р Янкова са изработени основно в съавторство с водещи и утвърдени специалисти в областта на ембриологията, което е гаранция за добро научно ниво и висока научна компетентност. Забележките и препоръките, които могат да се отправят са по-скоро в оформянето на приносите на кандидата. Считам, че справката за приносите, която подлежи на рецензиране в настоящия конкурс, може да бъде по-концентрирано представена, като се избегнат някои ненужни пояснения и обяснения за значимостта им. Те могат да бъдат представени достатъчно ясно и отчетливо. Не отричам правото на всеки автор да поднесе своята продукция във вида, в който той предпочита, но смяtam че един по-стегнат подход би позволил по-бързо и ефективно запознаване с най-съществените постижения. Научните и научноприложните приноси в трудовете по настоящия конкурс покриват формалните показатели и изисквания за придобиването на академичната длъжност „доцент“ в ИБЕИ-БАН.

5. Заключение.

Въз основа на направения анализ на научната и научно-приложната дейност на кандидатката считам, че гл.ас. д-р ЕЛИНА ПЕТРОВА ЯНКОВА-ЦВЕТКОВА отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Критериите на ИБЕИ-БАН за неговото приложение. Растителната ембриология е едно много важно и значимо направление в ботаническата наука, което трябва да бъде съхранено и развито в ИБЕИ-БАН. Струва ми се, че Елина Янкова притежава потенциал и възможности за самостоятелна научна работа и би способствала за успешното развитие на ембриологията в института.

Това ми дава основание да оценя положително цялостната й дейност и да подкрепя избора на д-р Янкова-Цветкова за „доцент“ в професионално направление 4.3. „Биологични науки“, научна специалност „Ембриология“ в Отдел „Растително и гъбно разнообразие и ресурси“ на Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания – БАН.

Дата: 21.03.2016 г.
Гр. София

изготвил
СТАНОВИЩЕТО: 
(проф. дбн Д. Иванов)